

סנהדרין (פב.)

אמר רב חסדא: הבא לימלך - אין מורין לו. איתמר נמי, אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הבא לימלך - אין מורין לו. ולא עוד אלא, שאם פירש זמרי והרגו פנחס - נהרג עליו. נהפך זמרי והרגו לפנחס - אין נהרג עליו, שהרי רודף הוא. +במדבר כ"ה+ ויאמר משה אל שפטי ישראל וגו' הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא, אמרו לו: הן דנין דיני נפשות, ואתה יושב ושותק? מה עשה - עמד וקיבץ עשרים וארבעה אלף מישראל, והלך אצל כזבי, אמר לה: השמיעי לי! - אמרה לו: בת מלך אני, וכן צוה לי אבי: לא תשמעי אלא לגדול שבהם. אמר לה: אף הוא נשיא שבט הוא, ולא עוד אלא שהוא גדול ממנו, שהוא שני לבטן והוא שלישי לבטן. תפשה בבלוריתה, והביאה אצל משה. אמר לו: בן עמרם! זו אסורה או מותרת? ואם תאמר אסורה - בת יתרו מי התירה לך? נתעלמה ממנו הלכה, געו כולם בבכיה, והיינו דכתיב +במדבר כ"ה+ והמה בכים פתח אהל מועד. וכתיב, +במדבר כ"ה+ וירא פנחס בן אלעזר, מה ראה? - אמר רב: ראה מעשה, וזכר הלכה. אמר לו: אחי אבי אבא, לא כך לימדתני ברדתך מהר סיני: הבעול את הנכרית קנאין פוגעין בו! - אמר לו: קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא. ושמואל אמר: ראה +משלי כ"א+ שאין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' - כל מקום שיש חילול השם - אין חולקין כבוד לרב. רבי יצחק אמר רבי אליעזר: ראה שבא מלאך והשחית בעם.

רש"י (שם)

אמר רב חסדא - קנאי הבא לימלך בבית דין ובשעת מעשה אם יפגע בו - אין מורים לו, שלא נאמרה אלא למקנא מעצמו ואינו נמלך. ולא עוד - אלא שאם פירש זמרי - מן האשה והרגו פנחס אחר כן - נהרג עליו, שלא נאמרה הלכה דא אלא בשעת מעשה. זמרי - הוא שלומיאל. נשיא שבט - שמעון, כדלקמן. שמעון - שני לבטן, לוי, שלישי לבטן. בת יתרו מי התירה לך - משה קודם מתן תורה נשא, וכשנתנה תורה כולן בני נח היו ונכנסו לכלל מצות והיא עמהם, וגרים רבים של ערב רב. ונתעלמה ממנו הלכה - שנאמר לו בסני הבעול נכרית וכו'. אחי אבי אבא - היינו משה, שהיה אחי אבי אביו אהרן. פרוונקא - שליח. שמואל אמר מאי וירא ראה שאין חכמה - כלומר: נזכר פסוק אין חכמה ואין תבונה נגד ה' שכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב, לפיכך הורה פנחס הלכה בפני רבו, ולא המתין ליטול רשות משה, שלא יראו הרואים וילמדו להתיר את הנכרית.

במדבר רבה (וילנא) פרשה כ

[כד]... והמה בוכים והוא עומד כנגד ששים רבוא (שמות לב) ויקח את העגל אשר עשו ורפו ידיו אלא בשביל פנחס שיבא ויטול את הראוי לו... [כה] מהיכן עמד אלא שהיו נושאים ונותנים בדבר אם הוא חייב מיתה אם לאו, עמד מתוך העדה ונתנדב ולקח רומח בידו

חי' הר"ן סנה' (שם)

ואם לקנא בו עד שאתה אומר לאחרים אמור לעצמיך שאין ראוי ממך.

סנהדרין (פב.)

בקשו מלאכי השרת לדחפו, אמר להן: הניחו לו, קנאי בן קנאי הוא, משיב חימה בן משיב חימה הוא.

רש"י (שם)

בן קנאי - משבט לוי שקינא במעשה דינה דכתיב (בראשית לד) הכוונה יעשה את אחותנו. בן משיב חמה - אהרן במעשה דקרח דכתיב כי יצא הקצף וכתוב ויתן את הקטורת.

בראשית רבה (וילנא) פרשה פ

י ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי, ממשמע שנאמר (בראשית מט) שמעון ולוי ידענו שבני יעקב הם, אלא בני יעקב שלא נטלו עצה מיעקב, שמעון ולוי שלא נטלו עצה זה מזה, אחי דינה, וכי אחות שניהם היתה והלא אחות כל השבטים היתה אלא לפי שנתנו אלו נפשם עליה נקראת על שמם, ודכוותה (שמות טו) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן, וכי אחות אהרן היתה והלא אחות שניהם היתה, אלא לפי שנתן אהרן נפשו עליה לפיכך נקראת על שמו, ודכוותה (במדבר כה) ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם, וכי אחותם היתה והלא בת אומתן היתה, אלא לפי שנתנה נפשה על אומתה נקראת אומתה לשמה, איש חרבו...

שיר השירים רבה (וילנא) פרשה א

...ודכוותיה כתיב באליהו שנאמר (מלכים א יט) ויאמר קנא קנאתי לה' אלהי ישראל כי עזבו בריתך בני ישראל, אמר לו הקדוש ברוך הוא בריתי שמא בריתך, ואת מזבחתיך הרסו, אמר לו מזבחתי שמא מזבחתיך, ואת נביאיך הרגו בחרב, אמר לו נביאי ואת מה איכפת לך, אמר לו ואותר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה, תא חמי מה כתיב תמן ויבט והנה מראשותיו עוגות רצפים מה הוא רצפים, אמר רבי שמואל בר נחמן רוץ פה רצון פיות בכל מי שאמר דילטוריא על בני...